

DE SEÚ VAN CURAÇAO

Swingend oogstfeest na een spetterende regendans

Wie op het eiland Curaçao aankomt, wordt verwelkomd door een zwoele passaatwind die de keurig gekapte haren van de vrouwen hun eigen spel laat spelen. Hoog boven ons, in de prachtige blauwe lucht, lijken de wolken haast te hebben. Dichter bij de aarde verwarmen de zonnestrallen en de vrolijke mensen ons hart.

TEKST EN FOTOGRAFIE SINAYA WOLFERT

Men vertrouwde erop dat door de ritmische trillingen de lucht in beweging zou komen en de wolken zouden breken

Curaçao, parel in het heerlijke Caribische gebied, doet denken aan Zuid-Amerika, de wereld van muziek en dans, van kleur en uitbundigheid, van exotische mensen die nooit haast lijken te hebben en in hun eigen ritme door het leven gaan.

Op dit stukje land is de bevolking elk jaar op Tweede Paasdag in de ban van het oogstfeest, de Seú van Curaçao. Op die dag trekt een lange stoet van mensen, jong en oud, al dansend door de straten. Je hoort al van ver het geroffel op de *tambú* (trommels), het schellere geluid van *chapi* (ijzeren gereedschap), het geklap en het ritmisch gezang: “*Remalloo-heee-remalloo-heee, remalloo-heee...*” Je kunt niet wachten de optocht te aanschouwen.

RITME VAN DE REGEN

De Seú vindt haar oorsprong al in de tijd van de plantages, de landeigenaren en de slaven. De tijd waarin de landbouw het belangrijkste middel van bestaan was en maïs voor de slaven de belangrijkste voedingsbron. Religie en rituelen domineerden het leven. Er werd van alles aan gedaan om God tevreden te stellen, want om onder de zware omstandigheden te overleven, was Zijn hulp onmisbaar. De zegening van de oogst en bescherming tegen het ongeluk moest iedere dag weer verdiend worden. Zo eerden de slaven Beschermheilige San Antonio voor een goede oogst en een goede gezondheid voor de boeren, en Beschermheilige San Juan die voor geluk en voorspoed moest zorgen.

Elk jaar op 24 juni vroegen de slaven San Juan om regen te sturen tijdens de zaai- en oogstperiode, die samenviel met de regentijd van oktober tot en met februari. Dit moet een indrukwekkend festijn zijn geweest. De slaven maakten grote vuren aan waar ze dansend en zingend om- en overheen sprongen. Voortdurend klonk de indringende muziek van de *cachu* (koehoorn) en werden er liederen gezongen in het Gueni, de slaventaal. Over het vuur werd water uit de putten gegooid, waarmee men het belang van water benadrukte. Zonder regen zou de oogst verloren gaan en een rampzalig jaar vol armoede volgen.

In oktober, bij aanvang van de regentijd, klonken onophoudelijk de trommels van de slaven op een specifiek ritme om de wolken op te roepen de regen overvloedig te laten vallen. Het zware geroffel dreunde vanuit de plantages omhoog en moet tot ver in de omgeving te horen zijn geweest. Men vertrouwde erop dat door de ritmische trillingen de lucht in beweging zou komen en de wolken zouden breken. Als het uiteindelijk begon te regenen, barstte een luid gejuich los, men begon te ▸

A man in profile, facing right, wearing a large, tall hat made of corn husks. The hat is decorated with a large ear of yellow corn on top and a wide brim of dried corn cobs. He is wearing a white shirt and has a pipe in his mouth. The background is a clear blue sky.

*De maïsproducten in de optocht
herinneren aan het zware leven
op de plantages onder de hete zon*

Bij een succesvolle oogst werden de rijpe maïskolven al zingend en dansend met de blote voeten geperst

dansen en te zingen en het grote feest begon. De uitbundige stemming in de warme nachten werd opgezweept door aanhoudende trommelritmes, rum en likeur.

TE KUST EN TE KLEUR

In de maanden die volgden werd de groei van de gewassen aandachtig bijgehouden. Was de oogst succesvol, dan volgde er een geweldig feest. Onder luid tromgeroffel en muziek van de cachu werden de rijpe maïskolven al zingend en dansend met de blote voeten geperst. De slaven mochten weer vertrouwen op een jaar zonder armoede en misère. God, door hen Shon Grandi genoemd, werd uitbundig bedankt voor de oogst, voor de vruchtbare grond en het mooie resultaat van het werken op het land in de brandende zon. Deze viering werd op Curaçao Seú genoemd.

Sinds 1976 wordt dit religieuze volksfeest jaarlijks op Tweede Paasdag gevierd. Het eiland lijkt dan in een eigen ritme te zijn gekomen. Een lange stoet Antillianen in prachtige klederdracht, zo kleurrijk, zoals je het alleen op de Caribische eilanden ziet, trekt al zingend en dansend op de ritmes uit vervlogen tijden door de straten van Curaçao. Jong en oud, generaties samen, allen zijn eensgezind bij deze optocht die voor hen een hele geschiedenis uit de slavernijtijd meebrengt. Want onder de kleurenpracht en de vrolijke ritmes herkent men de ziel van het feest, de herinneringen aan het harde leven op de hete plantages. Door de hele optocht heen lopen deelnemers met maïsproducten. Maar wellicht is de bewustwording, de samenwerking tussen verschillende generaties, tussen jong en oud, tussen arm en rijk, een aspect dat voor de bevolking van nog groter belang is bij deze indrukwekkende optocht. De bevolking is trots op de eigen cultuur, en de Seú is misschien wel verworden tot de belangrijkste culturele manifestatie op het eiland Curaçao, die ook in de toekomst in de tradities van de bevolking zal worden megedragen. □

Meer over de Seú, rituelen en tradities op Curaçao vindt u op de website van de schrijfster van dit artikel, www.sinayawolfert.nl.

